

Een verkenning naar onderzoek naar taalbeleid in het hoger onderwijs

Wat ligt er en wat zijn de lacunes?

Jordi Heeren, Wilma van der Westen, Evelyne van der Neut, Aliza Glasbergen-Plas, Frank van Splunder

Jordi Heeren werkt voor het Instituut voor Levende Talen aan de KU Leuven. Hij doceert academische vaardigheden aan de faculteit Letteren en Sociale Wetenschappen. Hij promoveerde aan de KU Leuven en doet onderzoek naar de rol van taalvaardigheid bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs.

Wilma van der Westen is voormalig onderzoeker/adviseur Taalbeleid bij De Haagse Hogeschool en oprichter en voormalig voorzitter van het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid, thans werkzaam als zelfstandig adviseur Taalbeleid.

Evelyne van der Neut is taalonderwijsadviseur bij Hogeschool Rotterdam, promoveert aan UGent op docentprofessionalisering over genrebewustzijn en is covoorzitter van het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs.

Aliza Glasbergen-Plas is docent Communicatieve vaardigheden bij de Technische Universiteit Delft, heeft lesgegeven op het hbo en is gepromoveerd aan de Universiteit Leiden. Haar huidige onderzoek betreft onderwijs in academische schrijfstijl.

Frank van Splunder is docent academisch Engels bij Linguapolis (Universiteit Antwerpen) en covoorzitter van het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs. Hij promoveerde aan Lancaster University en doet onderzoek naar de rol van het Engels en meertaligheid in het hoger onderwijs.

De auteurs vormen samen met Mit Leuridan de werkgroep Onderzoek van het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs. In een eerder stadium waren ook Cindy Kuiper en Lien Van Achter betrokken bij deze werkgroep. De auteurs danken Mit, Cindy en Lien voor hun bijdragen.

De laatste decennia heeft taalbeleid in het hoger onderwijs steeds meer aan belang gewonnen. Uit eerder onderzoek blijkt een behoefte om taalbeleid meer *evidence-informed* vorm te geven (Bonne & Casteleyn, 2021). Taalbeleidsmedewerkers lopen er echter tegenaan dat het onderzoek op dit terrein vaak minder vindbaar, toegankelijk, en in de praktijk toepasbaar is. De werkgroep Onderzoek van het Platform Taalbeleid heeft daarom een poging ondernomen om de stand van zaken van onderzoek naar taalbeleid in het hoger onderwijs én de behoefte aan onderzoeksonderwerpen vanuit de praktijk te verkennen, door respondenten op het snijvlak van praktijk en onderzoek te bevragen.

Inleiding

In het openbare en politieke discours lag de aandacht tot nu toe vaak op de toename van Engels als onderwijstaal. Taalbeleid omhelst conceptueel echter veel meer dan enkel de keuze van de onderwijstaal. Vanuit het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs (hierna: Platform Taalbeleid), gestart in 2006, vatten we taalbeleid ruimer op, namelijk als “de formulering van het permanente, systematische en strategische handelen van beleidsmakers en beleidsuitvoerders om – op alle voor het onderwijs relevante niveaus – taal én taalontwikkeling tot een bron van permanente aandacht en zorg te laten zijn in de dagelijkse praktijk van het onderwijs en die maatregelen te nemen die bijdragen aan het studiesucces van studenten. Studiesucces wil in dit verband zeggen: in staat zijn de opleiding met behoud van alle kwaliteitseisen succesvol te doorlopen, en bij het afstuderen beschikken over voldoende taalvaardigheid voor de beginnende beroepsuitoefening” (Van der Westen, 2007, p. 62).

Doorgaans worden drie varianten van taalbeleid onderscheiden (Roosjacks & Van der Westen, 2009):

1. de smalle variant met taalondersteuning of efficiëntie-onderwijs voor enkel de taalzwakke studenten;
2. de schoolse variant, die ook wel als tussenvorm gezien wordt, met het doel om de taalvaardigheid van alle studenten aan het einde van de opleiding tot een bepaald taalniveau te brengen; en
3. de zelfontwikkellende, ook wel ‘brede’, variant van taalbeleid, waarbinnen alle studenten worden gestimuleerd en begeleid om een zo hoog mogelijk taalniveau te bereiken.

Deze laatste variant kent een uitwerking op alle niveaus en terreinen van de instelling en borgt taalbeleid in het kwaliteitsbeleid en het personeelsbeleid. In dit artikel gaan we uit van deze brede variant.

In veel Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs is het taalbeleid inmiddels een belangrijk onderdeel van een groter beleid geworden, al tonen Cajot en Heeren (2019) dat het niet altijd evident is om taalbeleid op de agenda te houden;

in het Nederlandse hoger onderwijs is voortgang in het taalbeleid op dit moment minder goed zichtbaar (Jansen et al, 2022; Thieme & Vander Beken, 2020). Daarnaast ontdekken we dat de verschillende aspecten van taalbeleid nog te weinig *evidence-informed* te zijn, een punt dat ook andere auteurs aanhalen (Cajot & Heeren, 2019; Bonne & Casteleyn, 2021). Het Platform Taalbeleid heeft daarom een werkgroep Onderzoek ingesteld voor versterking van de relatie tussen wetenschap en praktijk: enerzijds om onderzoeksresultaten toegankelijker te maken en anderzijds om de onderzoeksbehoefte vanuit de onderwijspraktijk te inventariseren, te vertolken en te adresseren.

Deze bijdrage doet verslag van een verkenning die de werkgroep Onderzoek van het Platform Taalbeleid heeft uitgevoerd tussen 2020 en 2023, om zichtbaar te maken waar onderzoekers naar taalbeleid in het hoger onderwijs op dit moment mee bezig zijn en waar eventuele lacunes zitten. We gaan daarbij niet in op de keuze van de onderwijstaal en beperken ons tot taalbeleid voor opleidingen aan universiteiten en hogescholen die het Nederlands als voertaal hanteren. De verkenning bestond uit een schriftelijke bevraging van (praktijk)onderzoekers uit Vlaanderen en Nederland en drie vervolgbijeenkomsten. Met de publicatie van de uitkomsten van deze verkenning willen we inspireren tot verder onderzoek dat kan bijdragen aan meer *evidence-informed* taalbeleid.

Aanpak

De verkenning van de stand van zaken en de bepaling van de lacunes in het onderzoek bestond uit vier stappen die schematisch staan weergegeven in Tabel 1. Eerst werd een online bevraging uitgevoerd (respons 16 deelnemers); vervolgens werden drie bijeenkomsten georganiseerd waarin participanten in samenspraak konden reageren op bevindingen uit de bevraging (1^e bijeenkomst) of de eerdere bijeenkomst (2^e en 3^e bijeenkomst). Zo bouwden de bijeenkomsten inhoudelijk voort op elkaar. De bijeenkomsten vonden online plaats tussen november 2021 en juni 2023. Er waren respectievelijk 11, 12 en 8 deelnemers online aanwezig, telkens van instellingen in Vlaanderen en Nederland.

Periode	Aanpak	Aantal deelnemers	NL*	VL*
November 2020 – januari 2021	Bevraging	16	10	6
November 2021	1 ^e Bijeenkomst	11	7	4
Januari 2023	2 ^e Bijeenkomst	12	5	7
Juni 2023	3 ^e Bijeenkomst	8	5	3

*) NL = Nederland, VL = Vlaanderen

Tabel 1. De vier stappen in het verkennende onderzoek met de deelnemers uitgesplitst naar land

De bevraging: respondenten en vragenlijst

In de bevraging werd een vragenlijst voorgelegd die voor dit doel was opgesteld. De vragenlijst (in *Google Forms*) stond open in de periode november 2020 tot en met januari 2021 en is verstuurd naar 35 personen die bij de werkgroepleden bekend waren als onderzoeker. De groep respondenten kan hiermee niet als representatief beschouwd worden, maar is wel indicatief. Van de 16 respondenten werkten er 10 aan een Nederlandse en 6 aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs. Van de Nederlandse deelnemers was het merendeel werkzaam in het hbo (7) en een kleiner deel (3) in het wo. Voor Vlaanderen was dit andersom: 5 deelnemers werkten aan een universiteit en 1 aan een hogeschool.

De vragenlijst omvatte zes vragen (zie bijlage 1). De eerste vraag, bestaande uit vijf deelvragen, beoogde het afgeronde en lopende onderzoek op het terrein van taalbeleid van de respondenten te inventariseren. Vraag 2 bevroeg het belang van de uitwisseling tussen wetenschap en onderwijspraktijk. De vragen 3 tot en met 5 vroegen naar manieren om deze samenwerking vorm te geven. Bij de laatste vraag konden de respondenten onderzoekers noemen die nog niet bereikt waren.

De bijeenkomsten: participanten

Voor de bijeenkomsten zijn de 35 aangeschrevenen voor de bevraging uitgenodigd, aangevuld met onderzoekers die

in de bevraging waren genoemd bij vraag 6 en mensen die bijvoorbeeld via de website van Platform Taalbeleid kennis hadden genomen van de werkgroep. Onder de participanten waren ook docenten en/of taalbeleidsmedewerkers in het hoger onderwijs die al dan niet zelf (praktijkgericht) onderzoek doen. Tabel 2 toont het aantal deelnemers per stap van de verkenning en hun functie of rol.

De bijeenkomsten: inhoud en verloop

Tijdens de eerste bijeenkomst werd verder gewerkt op de resultaten van de vragenlijst door te vragen welke aanbevelingen het onderzoek van de deelnemers oplevert voor de praktijk, welke vervolgvragen er kunnen worden gesteld en hoe samenwerking tussen onderwijs en onderzoek het beste vormgegeven kan worden. De tweede bijeenkomst ging in op de uitkomsten van de eerste en had als doel om de lacunes in taalbeleidsonderzoek te achterhalen.¹ In de derde bijeenkomst werd een synthese van de uitkomsten van de tweede bijeenkomst voorgelegd aan acht onderzoekers om zo tot een finale afbakening te komen van de nog onderbelichte onderzoeksonderwerpen.

Resultaten van de bevraging

In de bevraging werd de respondenten gevraagd hun onderzoek onder te brengen in de thema's taalvaardigheid/communicatieve vaardigheid van studenten, docentprofessionalisering en taalbeleid in het hoger onderwijs. Hieruit bleek dat

¹ De volgende vragen dienden als leidraad voor het gesprek:

- 'Zijn we bestaande onderzoeksterreinen vergeten?'
- 'Kunnen we andere relevante onderzoeksterreinen noemen die nog niet onderzocht zijn (de witte vlekken)?'
- 'Zijn er binnen de drie goed vertegenwoordigde onderzoeksterreinen ook witte vlekken vast te stellen?'
- 'Wat zijn nieuwe onderzoeksonderwerpen binnen de witte vlekken?'
- 'Welke onderzoeksvragen horen daarbij?'

Functie/rol	Bevraging	Bijeenkomsten			Aantal unieke deelnemers
		1 ^e	2 ^e	3 ^e	
Onderzoeker	4	0	3	2	8
Docent	0	0	0	0	0
Taalbeleidsmedewerker	1	1	1	0	2
Onderzoeker en docent	5	3	3	2	12
Onderzoeker en taalbeleidsmedewerker	1	1	1	1	3
Docent en taalbeleidsmedewerker	1	2	2	1	2
Onderzoeker, docent en taalbeleidsmedewerker	4	4	2	2	6
Totaal	16	11	12	8	33

Tabel 2. Het aantal deelnemers per stap in de verkenning, uitgesplitst naar functie/rol

onderzoek naar de taalvaardigheid van studenten het vaakst werd uitgevoerd en de twee andere twee onderzoeksthema's, docentprofessionalisering en taalbeleid als geheel, onderbelicht waren. Hoewel deze thema's mogelijk wel aangeraakt worden in het onderzoek naar taalvaardigheid van studenten, ligt de focus van de tot nu toe gevoerde studies volgens de respondenten vooral op de taalvaardigheid van studenten.

De respondenten gaven ook aan uitwisseling van wetenschap en praktijk te willen bevorderen. Zij doen dit reeds door te presenteren op vakconferenties en door vakpublicaties te schrijven. Vier respondenten stuurden al een bijdrage in voor de kennisdelingspagina van het Platform Taalbeleid (kennisdelingtaalbeleid.org). Daarnaast geeft een respondent aan dat deze de resultaten van eigen onderzoek zelf toepast in de onderwijspraktijk vanwege een dubbelrol als onderzoeker en docent. Andere genoemde activiteiten zijn uitwisseling door het verzorgen van nascholing, door docenten te betrekken bij het onderzoek (participatief) en door te adviseren over onderzoek van derden.

Op de vraag wat deelnemers zelf nog meer willen doen om die wisselwerking tussen onderzoek en onderwijs te stimuleren, geven zij verschillende antwoorden rondom het thema (meer) publiceren en presenteren: in verschillende media en op conferenties op het snijvlak van onderzoek en praktijk, op *research meetings* met een stand van zaken van het onderzoek en op uitwisselingsmomenten met andere hogescholen. De respondenten willen ook graag inzetten op samenwerking met het onderwijsveld, input geven aan docentenopleidingen en docenten stimuleren om onderzoek te doen.

Resultaten bijeenkomsten

De bijeenkomsten bouwden inhoudelijk op elkaar voort en elke volgende bijeenkomst startte met de uitkomsten uit de vorige. Hoewel de vragen per bijeenkomst verschilden, overlapt de antwoorden.

1e bijeenkomst

De deelnemers doen op basis van hun onderzoek en soms ook praktijkervaring een aantal aanbevelingen voor de taalbeleidsp praktijk. Een belangrijk thema is de inzet van taaltesten, evenals taalontwikkelen onderwijs. Net als bij de bevraging wordt **docentprofessionalisering** als belangrijk aangehaald. In eerder onderzoek zijn bijvoorbeeld instrumenten ontwikkeld om teams te professionaliseren rond taalontwikkelen lesgeven, kaders om taalbeleid vorm te geven vanuit een meertalig perspectief en daar als team over na te denken. Een sterke aanbeveling aan de onderwijspraktijk is om het **beroep** leidend te laten zijn bij de taalleeractiviteiten. Hiervoor is een behoeftenanalyse nodig, uitgevoerd in de beroepspraktijk. Opgemerkt

moet worden dat dit sterker geldt voor het hoger beroeps-onderwijs dan voor het wetenschappelijk onderwijs, uitgezonderd arts- en tandartsopleidingen. Ten slotte wordt vaak genoemd dat taalbeleid een **gedeelde verantwoordelijkheid** is, van zowel docenten als het management. Het is een bewuste kwaliteitskeuze. Een beleidskader helpt om te faciliteren en te legitimeren, maar ook de praktijk kan een startpunt zijn.

Naast deze aanbevelingen voor de taalbeleidsp praktijk, werden ook suggesties gedaan rond studentondersteuning. Daar is nu nog te weinig aandacht voor (academische) woordenschat, zowel gesproken als geschreven, receptieve vaardigheden (lezen en luisteren) en daarbinnen het bevorderen van de leesfrequentie en de leesattitude van studenten. Deelnemers gaven aan behoefte te hebben aan meer onderzoek naar de mate waarin taaltoetsen zicht geven op taalvaardigheid van studenten, de effecten en implementatie van *peer feedback* en de factoren binnen een taalbeleid die de studenten optimaal laten leren.

2e bijeenkomst

Op de tweede bijeenkomst werden de resultaten van de eerste bijeenkomst voorgelegd en werd de respondenten gevraagd welke onderzoeksterreinen zij misten. Genoemd werd de effectiviteit van taalondersteuning, ook op de langere termijn. Daarnaast werden de implementatie van taalbeleid en inzichten in de onderliggende houdingen ten opzichte van taal genoemd. (Impliciete) taalverwachtingen van docenten in het hoger onderwijs en reflecteren, als genre (reflectieverslag) en als middel in taalontwikkeling, werden ook genoemd. En tot slot bleek er behoefte aan onderzoek rond de nieuwe ontwikkeling van AI: de rol van AI-tools in met name schriftelijke communicatie.

In lijn met de eerste bijeenkomst, waar de receptieve vaardigheden werden genoemd, haalden de deelnemers in de tweede bijeenkomst aan dat er nog onderzoek nodig was naar de andere taalvaardigheden dan schrijfvaardigheid, zoals spreekvaardigheid en leesvaardigheid, en naar academische taalvaardigheid en vaktaalwoordenschat. Verder moest er volgens de deelnemers zeker aandacht gaan naar overtuigingen over meertaligheid, in het kader van inclusie ook naar taalontwikkelingsstoornissen, studeerbaarheid en toegankelijkheid (bijvoorbeeld dyslexie en auditieve beperkingen) en AI-hulpmiddelen bij schrijfp opdrachten (bijvoorbeeld om schrijfangst te verminderen). De invloed van politiek op onderwijs werd ook als een onderbelicht onderzoeksonderwerp naar voor geschoven.

Naast onderzoeksdomeinen die gemist werden, werd er ook gepolst naar lacunes binnen de onderzoeksthema's die in de eerste bijeenkomst waren genoemd. Binnen het domein do-

centprofessionalisering zou volgens de deelnemers meer aandacht moeten komen voor taalontwikkeld lesgeven (TOL), zeker aan de universiteit. Genoemde onderwerpen voor professionalisering zijn de concrete toepassing van TOL, genredidactiek, en de opbouw van leerlijnen schrijfvaardigheid. Binnen schrijfvaardigheid werd het gemis van studies naar een leesbare academische stijl ervaren. Verder werd de evaluatie van taalvaardigheid als onderzoek naar taalbewustzijn genoemd.

3e bijeenkomst

Tijdens de laatste bijeenkomst werd een synthese van de ontbrekende onderzoeksgebieden gepresenteerd en werden uiteindelijk zeven domeinen afgebakend (zie Tabel 3).

De vraag naar een prioritering van deze thema's leverde geen eensluidend beeld op.

Besluit en discussie

Deze exploratieve bijdrage beoogde te verkennen welk onderzoek gedaan werd naar taalbeleid in het hoger onderwijs en daarbij eventuele lacunes bloot te leggen, met het oog op de aansluiting tussen onderzoek en praktijk. Om dit te kunnen doen werden contacten binnen het netwerk van het Platform Taalbeleid aangeboord om zo een relevante doelgroep aan te spreken die zich op het snijvlak van praktijk en onderzoek bevond. Vooraleer we de resultaten bespreken, geven we de beperkingen van de gekozen methode aan. Vanwege het verkennende karakter is de steekproef aan deelnemers aan de bevraging en van de bijeenkomsten, hoewel relevant voor de studie door de selectie via het netwerk van het Platform Taalbeleid, niet noodzakelijk representatief voor het gehele onderwijsveld. De resultaten moeten daarom met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Verder gaat dit artikel (en de verkenning) uit van een definitie van taalbeleid die gericht is op het vergroten van studentsucces. Volgens andere definities behelst taalbeleid bijvoorbeeld ook de bestuursstaal die binnen een instelling wordt gehanteerd. Deze aspecten van taalbeleid zijn in deze verkenning niet expliciet aan bod gekomen.

Uit de verkenning volgt allereerst dat onderzoek naar de taalvaardigheid van studenten, en dan vooral de schrijfvaardigheid, binnen het onderzoek naar taal(beleid) in het hoger onderwijs relatief goed vertegenwoordigd is. Onderzoek naar luister-, lees-, spreekvaardigheid en gesprekken voeren blijft echter onderbelicht, terwijl die vaardigheden voor studie en toekomstig beroep evenzeer relevant zijn.

Een tweede onderbelicht onderzoeksgebied betreft de longitudinale opvolging van onderwijsinterventies. Deze zijn voor-

A	Inventarisatie van veelvoorkomende vormen van taalontdersteuning en van taalontwikkeling in het curriculum en effectonderzoek, ook op langere termijn
B	Effecten van docentprofessionalisering (zeker aan de universiteit), met name op Taalontwikkeld Lesgeven (TOL), maar ook genredidactiek en opbouw leerlijn schrijfvaardigheid; inventarisatie en opbrengst van taal in docentprofessionalisering (BKO/BDB); taalbewustzijn van docenten
C	Implementatie van taalbeleid; inzichten in de onderliggende houdingen t.o.v. taal; (impliciete) taalverwachtingen van docenten; invloed van politiek op onderwijs
D	Onderbelichte gebieden binnen taalvaardigheid: spreekvaardigheid, leesvaardigheid (behoefte aan meer onderzoek), academische (in beperkte mate onderzocht) en vaktaalwoordenschat (de laatste lijkt nog afwezig); evaluatie van taalvaardigheid. Binnen het al veel onderzochte terrein van schrijfvaardigheid is behoefte aan onderzoek naar een leesbare en academische stijl, en reflecteren als genre en als middel in taalontwikkeling
E	Inclusie, studeerbaarheid, toegankelijkheid en taalontwikkelingsstoornissen, bijvoorbeeld dyslexie en auditieve beperkingen
F	Meertaligheid: overtuigingen op dit gebied; positieve inzet meertaligheid in Nederlandstalige opleidingen; inzet om taalvaardigheid te versterken
G	De rol van AI-tools in schriftelijke communicatie: omgang hiermee in relatie tot evaluatie en ons onderwijs, bijv. bij schrijfp opdrachten; als hulp bij schrijfvaardigheid, bijvoorbeeld om schrijfangst te verminderen

Tabel 3. *Onderbelichte en/of ontbrekende onderzoeksgebieden taalbeleid in het hoger onderwijs*

namelijk gericht op schrijfvaardigheid, behoudens een enkel onderzoek naar 'notities nemen' waarbinnen ook luistervaardigheid een rol speelt en onderzoek naar studerend lezen. De interventies betreffen vaak vrij beperkte en kortdurende onderwijsaanpassingen, waarbij het effect vrijwel direct na afloop is gemeten. Terwijl we weten dat het proces van schrijf- en taalontwikkeling lang duurt, per individu en taak sterk verschilt en de verwerving grillig verloopt (Verspoor, 2019, p. 111; Bouwer & Van den Bergh, 2025, p. 10-11).

Een onderwerp dat veel terugkeert in de resultaten en samenhangt met het beleidsniveau, is de professionalisering van docenten. Ook Cajot en Heeren (2019) vonden in hun bevraging van taalbeleidsmedewerkers dat dit een van de uitdagingen vormt binnen taalbeleid. Welke kennis en vaardigheden hebben (vak)docenten nodig om onderwijs te verzorgen en hun studenten te ondersteunen? En: hoe kan draagvlak gecreëerd worden binnen een docententeam? Samenwerking en betrokkenheid tussen docententeams en

opleidingen lijken daarbij cruciaal, om zo de opleiding optimaal te kunnen laten aansluiten bij de taalpraktijk en -noden (Bonne & Casteleyn, 2021).

Een van de belangrijkste uitkomsten van deze verkenning, namelijk dat onderzoek naar integraal taalbeleid in het hoger onderwijs lijkt te ontbreken, sluit ook aan bij de bevindingen van Bonne en Casteleyn (2021). De respondenten gaven daarbij aan dat er vaak projectmatig gewerkt wordt, en dat dit niet tot nauwelijks leidt tot structurele inbedding in een opleiding. Dat terwijl net die beleidsaspecten – waaronder naast structurele middelen, ook een taalbeleidsvisie, samenwerking, een centraal aanspreekpunt en een duidelijk mandaat – noodzakelijke criteria voor een taalbeleid lijken te zijn (Bonne & Casteleyn, 2021). Een belangrijke aanbeveling is dus om onderzoek te doen naar de ontwikkeling, vormgeving, implementatie en effecten van breed taalbeleid.

Verdere nog onderbelichte thema's zijn taalbeleid in een meertalige context, een punt dat ook Cajot en Heeren (2019) aanhalen, en de rol van generatieve AI (*Large Language Models*) binnen het hoger onderwijs. De deelnemers aan de verkenning spraken daarbij de behoefte uit aan inzicht in de kansen en zorgen die gepaard gaan met de opkomst van AI, onder andere voor schrijfvaardigheidsontwikkeling. Tot slot kwam uit de bevraging en de bijeenkomsten telkens de behoefte aan uitwisseling tussen onderzoek en onderwijspraktijk en kennisdeling naar voren. Dat laatste sluit ook aan bij het doel van deze exploratieve bijdrage waarmee we hopen inspiratie te bieden aan (praktijk)onderzoekers om toekomstig onderzoek op poten te zetten.

Bijlage 1 Bevraging

Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs
Werkgroep Onderzoek taalbeleid hoger onderwijs
Datum finale versie: 1 oktober 2020

Vragenlijst

1. Gegevens

Wat is je naam?

Wat is je functie?

Bij welke hogeronderwijsinstelling ben je (voornamelijk) werkzaam?

2. Vragen

1. Doe je of heb je onderzoek gedaan naar taalvaardigheid of (professionele en/of academische) communicatieve vaardig-

Literatuurlijst

- Bonne, P. & Casteleyn, J. (2021). Taalbeleid en taalondersteuning: Op zoek naar een gedeelde basis en strategie voor implementatie. *Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid*, 22(4), 279-293.
- Bouwer, I. R., & van den Bergh, H. H. (2015). Toetsen van schrijfvaardigheid: hoeveel beoordelaars, hoeveel taken? *Levende Talen Tijdschrift*, 16(3), 3-12.
- Cajot, G. & Heeren, J. (2019). Tien jaar taalbeleid, tien jaar vooruit? Uitdagingen van gisteren, vandaag en morgen. In Forum Taalbeleid (Red.), *Taalbeleid en taalondersteuning: Wat werkt? Inspiratie en praktijkvoorbeelden uit het hoger onderwijs*. Lannoo, pp. 17-27.
- Jansen, C., De Wachter, L., Van Dun, P., Frik, T. (2022). *Taalcompetentie in het Nederlands van Nederlandstalige studenten in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen*. Taalunie.
- Rooijackers, P. & Van der Westen, W. (2009). *Taalbeleid in de praktijk. Taal Centraal: Taalbeleid in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs*. Vereniging van Leraren in Levende Talen.
- Thieme, A. & Vander Beken, H. (2020). *Meertalige en anderstalige studenten in het Nederlandstalige universitaire onderwijs: Kansen en uitdagingen voor taalbeleid. Een verkennende analyse*. Rapport in opdracht van de Nederlandse Taalunie.
- Van der Westen, W. (2007). Taalbeleid hoger onderwijs: van nul tot platform. In A. van Gelderen (red.), *Eenentwintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands* (pp. 58-65). Gent Academia Press.
- Verspoor, M. (2019). (Academische) taalvaardigheidsontwikkeling: een proces van lange adem. In: A. Mottart & S. Vanhooren (red). *33ste HSN-Conferentie Onderwijs Nederlands* (pp. 111-113). Gent: Skribis.

heden van studenten in het hoger onderwijs, docentprofessionalisering op het terrein van taalontwikkeling van studenten of naar taalbeleid in het hoger onderwijs?

Ja / nee

1a. Vanuit welke hogeronderwijsinstelling(en) deed/doe je dit onderzoek? Graag ook de specifieke onderzoeksgroep(en) erbij vermelden.

1b. Binnen welke thematiek past jouw onderzoek het beste?

- ☐ Taalvaardigheid/communicatieve vaardigheden van studenten in het hoger onderwijs
- ☐ Docentprofessionalisering op het terrein van taalontwikkeling van studenten
- ☐ Taalbeleid in het hoger onderwijs

1c. Hoe zou je jouw onderzoek willen typeren?

(meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Wetenschappelijk onderzoek
- ☐ Interventieonderzoek
- ☐ Praktijkgericht onderzoek
- ☐ Ontwerpgericht onderzoek
- ☐ Effectonderzoek
- ☐ Anders:

1d. Geef een korte omschrijving van de belangrijkste resultaten uit jouw onderzoek.

1e. Geef een verwijzing (liefst APA) naar de belangrijkste publicaties op basis van jouw onderzoek.

2. Hoeveel waarde hecht je aan het doel van het Platform / de werkgroep Onderzoek om de wisselwerking tussen wetenschappelijk/praktijkgericht onderzoek en de hogeroponderwijspraktijk te stimuleren?

Heel veel - veel - weinig - geen - geen mening

3. Wat doe je zelf (of heb je al gedaan) om kennis uit onderzoek te delen met de onderwijspraktijk? (meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Vakpublicaties schrijven
- ☐ Onderzoek presenteren op (vak)conferenties
- ☐ Onderzoek presenteren in bijeenkomsten binnen de hogeroponderwijsinstelling
- ☐ Onderzoek delen op de site kennisdelingtaalbeleid.org
- ☐ Anders:

4. Wat zou je zelf nog meer willen doen om de wisselwerking tussen onderzoek en onderwijs te stimuleren?

5. Wat zou het Platform/de Werkgroep Onderzoek volgens jou kunnen doen om de wisselwerking tussen onderzoek en onderwijs nog verder te stimuleren?

6. Welke andere onderzoekers, onderzoeksinstituten of platforms zouden we volgens jou moeten/kunnen benaderen om nog meer grip te krijgen op het onderzoek rondom taalbeleid, taalontwikkeling en taalvaardigheid hoger onderwijs?

Akkoordverklaring

Ik ga akkoord met het vermelden van het onderzoek (naam onderzoeksinstituut, naam en titel onderzoeker, onderzoeksthema's) en bijbehorende publicaties (titelbeschrijvingen) op de website van het platform. N.B. De antwoorden op de overige vragen worden anoniem verwerkt.

Ja/nee

Nadere informatie:

Het Nederlands/Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs (www.taalbeleidhogeroponderwijs.org) is een platform voor ontmoeting en uitwisseling van kennis en ervaringen op het terrein van taalbeleid in het hoger onderwijs. Door middel van kennisdeling en kennisvorming wil het Platform bijdragen aan initiëring en verdere ontwikkeling van instellingsbreed taalbeleid in het hoger onderwijs met als doel vergroting van het studiesucces en verhoging van de kwaliteit van hoger onderwijs.

In het kader van kennisdeling en kennisvorming heeft het platform een website kennisdeling ontwikkeld www.kennisdelinghogeroponderwijs.org. Daarnaast wil het platform de uitwisseling tussen wetenschap en praktijk op het vlak van taalbeleid en taalvaardigheid van studenten uit het hoger onderwijs optimaliseren of op gang brengen. De werkgroep heeft onder andere de taak onderzoek op het vlak van taalbeleid hoger onderwijs in kaart te brengen, te bundelen en via de website van het platform toegankelijk te maken.

We zien nadrukkelijk een ondersteunende en intermediaire rol van de werkgroep hierin. Enerzijds door (eventuele) lacunes in het wetenschappelijk of praktijkgericht onderzoek te signaleren vanuit onze kennis van de onderwijspraktijk. Anderzijds door vragen die in de onderwijspraktijk leven en onderzoek behoeven, te verwoorden en kenbaar te maken aan onderzoekers/onderzoeksinstituten. Zo willen we dragen aan kennisvorming: wat is de onderzoeksbehoefte vanuit de praktijk van taalbeleid en taalondersteuning in het hoger onderwijs?